

NAUCZANIE RACHUNKOWOŚCI NA WYDZIALE NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO W SZCZECINIE

W artykule zostały wyświetlone podstawowe kierunki oraz charakterystyka kierunków na których studiują studenci Wydziału nauk ekonomicznych i zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, a także przywiedziona historia jego powstania oraz rozwoju

1. Historia Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego jest najstarszą polską uczelnią na Pomorzu Zachodnim. 14 października 1946 roku rozporządzeniem ówczesnego Ministra Oświaty zainaugurowała swoją działalność pierwsza w dziejach Pomorza Zachodniego wyższa uczelnia. Ważną datą w historii Wydziału jest 1985 r. gdy Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania wszedł w struktury nowej uczelni, Uniwersytetu Szczecińskiego.

Już w 1946 r. utworzono Katedrę Rachunkowości, obecnie Instytut Rachunkowości. Kierownikami Katedry byli między innymi prof. dr Eufemiusz Terebucha, prof. zw. dr hab. Kazimierz Sawicki a obecnie prof. zw. dr hab. Teresa Kiziukiewicz.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych, (dyscyplina naukowa ekonomia) oraz stopnia doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych, (dyscyplina naukowa nauki o zarządzaniu).

Na Wydziale wypromowano ponad 30 tysięcy magistrów ekonomii, nadano ponad 400 stopni doktora nauk ekonomicznych i ponad 70 stopni doktora habilitowanego.

2. Charakterystyka kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania studiuje prawie 9 tys. studentów na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych, podyplomowych i doktoranckich. Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania na dzień dzisiejszy kształci studentów w dwóch systemach: studiów jednolitych i dwustopniowych. Studiowanie w systemie studiów jednolitych było realizowane powszechnie w polskim szkolnictwie wyższym przed wejściem Polski do Unii Europejskiej. Studia takie są realizowane w ramach ostatniego naboru, który miał miejsce w roku akademickim 2006/2007.

Po wejściu Polski do Wspólnoty Europejskiej system szkolnictwa wyższego został dostosowany do wymogów Konwencji Bolońskiej i opiera się na wielostopniowym systemie kształcenia, na studiach licencjackich, magisterskich i doktoranckich. W pierwszej kolejności student zdobywa wiedzę w ramach studiów pierwszego stopnia, tzw. studiów licencjackich. Studia te ukierunkowane są na zdobywanie wiedzy praktycznej, przygotowującej do wykonywania zawodu. Następnym poziomem kształcenia wyższego odbywa się na studiach drugiego stopnia, czyli studiach magisterskich. Studia te poszerzają i uszczegółwiają wiedzę studenta.

Studia wielostopniowe mają tą zaletę, iż umożliwiają zmianę profilu kształcenia studenta w trakcie studiów. Przykładowo, student może w pierwszej kolejności wybrać studia inżynierskie na kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji a następnie wybrać studia magisterskie na kierunku Finanse i Rachunkowość.

Zgodnie z Konwencją Bolońską, kolejnym etapem procesu kształcenia są studia doktoranckie, które trwają 4 lata. W trakcie studiów studenci podlegają procesowi kształcenia oraz rozwijają się w kierunku swoich zainteresowań naukowych.

Studia odbywają się w formach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i wieczorowych. Wybór formy studiowania zależy od sytuacji kandydata na studenta oraz jego preferencji. Forma studiowania nie wpływa na zakres przekazywanej wiedzy (wymiar godzinowy jest taki sam).

Na wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania można studiować na następujących kierunkach studiów:

- Ekonomia;
- Finanse i Rachunkowość;
- Informatyka i Ekonometria;
- Zarządzanie.

Charakterystykę oraz specjalności jakie można wybrać w ramach poszczególnych kierunków przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Charakterystyka kierunków oraz wykaz specjalności studiów

<i>Kierunek</i> 1	<i>Charakterystyka</i> 2	<i>Specjalności</i> 3
Ekonomia	Absolwenci są przygotowani do pracy we wszystkich instytucjach i organizacjach gospodarczych na stanowiskach kierowniczych. Zdobytą przez nich gruntowna wiedza z zakresu teorii ekonomii, analizy finansowej, ekonomii menedżerskiej, nauk społecznych oraz mechanizmów funkcjonowania Unii Europejskiej stanowi bardzo dobre przygotowanie do zajmowania stanowisk w administracji gospodarczej i samorządowej. Absolwenci posiadają także wiedzę i umiejętności menedżerskie niezbędne do prowadzenia własnej firmy.	Ekonomia menedżerska Ekonomia sektora publicznego Samorząd terytorialny i gospodarka przestrzenna Handel zagraniczny Integracja europejska Inwestycje Analiza finansowa i wycena przedsiębiorstw
Finanse i Rachunkowość	Kierunek kształci specjalistów, którzy w oparciu o zdobytą wiedzę teoretyczną i nabyte umiejętności praktyczne są przygotowani do zarządzania finansami przedsiębiorstw i instytucji finansowych. Studenci kierunku Finanse i Rachunkowość po studiach mogą pracować w służbach finansowo-księgowych przedsiębiorstw, banków, administracji państwowej i usług publicznych. Mają też kompetencje do pracy w charakterze doradców podatkowych i specjalistów rynku papierów wartościowych.	Rachunkowość finansowa i auditing Rachunkowość w zarządzaniu Doradztwo finansowo-księgowe Rachunkowość i finanse samorządowe Finanse przedsiębiorstw i podatki Finanse publiczne
Informatyka i Ekonometria	Absolwent jest przygotowany do pracy na stanowisku ekonomisty oraz informatyka (np. w bankach, przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych oraz administracji państwowej m.in. na stanowiskach konsultanta lub specjalisty informatyka, projektanta lub programisty systemów informatycznych, administratora sieci komputerowych, maklera giełdowego, rzeczoznawcy wyceny nieruchomości, ekonomisty-statystyka). Na kierunku Informatyka i Ekonometria zostały również utworzone grupy niemiecko i angielskojęzyczne dla osób z dobrą znajomością języka angielskiego. Część zajęć jest prowadzona w języku obcym.	Inżynieria Internetu – studia inżynierskie E-biznes – Internet w zarządzaniu i biznesie Informatyka w procesach biznesowych Organizacje wirtualne w biznesie Informatyka stosowana Informatyzacja organizacji Inżynieria oprogramowania Sztuczna inteligencja w ekonomii i zarządzaniu Komputerowe wspomaganie decyzji Ekonometria finansowo-ubezpieczeniowa Ekonometria menedżerska Wycena, zarządzanie i obrót nieruchomościami

Przedłużenia tabeli 1

1	2	3
Zarządzanie	W trakcie nauki studenci mają możliwość zdobycia szerokiej wiedzy z zakresu funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstwa (firmy) bez względu na przedmiot i rodzaj działalności, formę organizacyjno-prawną czy wielkość. Poznają miejsce, rolę i cele przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej, zasady gospodarowania jego kapitałem finansowym, rzeczowym i ludzkim. Studenci poznają także metody analiz i ocen wyników działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Absolwenci kierunku Zarządzanie posiadają m.in. umiejętności z zakresu zasad gospodarowania kapitałem finansowym, rzeczowym i ludzkim przedsiębiorstwa, samodzielnego dokonywania analiz i ocen wyników działalności gospodarczej przedsiębiorstw, form współdziałania przedsiębiorstwa z innymi podmiotami gospodarczymi, są przygotowani do organizacji handlu zagranicznego, pracy w zarządach i służbach marketingowych, a także do organizowania własnego biznesu.	Kompetencje menedżerskie Marketing i usługi Zarządzanie przedsiębiorstwem Zarządzanie zasobami ludzkimi Zarządzanie relacjami z klientem Zarządzanie wiedzą w podmiotach gospodarczych Zarządzanie innowacjami Zarządzanie jakością Zarządzanie biznesem Zarządzanie w administracji publicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informatora Uniwersytetu Szczecińskiego na rok akademicki 2008/2009.

Wszystkie proponowane kierunki i specjalności cieszą się dużym zainteresowaniem studentów. Wynika to z ciągłego dostosowywania się Wydziału do wymogów rynku i rozwoju nauki.

3. Charakterystyka specjalności oraz wymiar studiów realizowanych przez Instytut Rachunkowości na kierunku Finanse i Rachunkowość

Instytut Rachunkowości, w ramach kierunku Finanse i Rachunkowość realizuje na pierwszym stopniu przedmioty obowiązkowe w wymiarze przedstawionym w tabeli 2.

Tabela. 2. Wykaz przedmiotów z zakresu rachunkowości na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych na kierunku Finanse i Rachunkowość

Lp.	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Semestr	Liczba godzin Wykłady/ćwiczenia	Forma zaliczenia
Przedmioty podstawowe (A)					
1.	Podstawy rachunkowości	6	2	30/30	Egzamin
Przedmioty kierunkowe (B)					
2.	Rachunkowość finansowa	7	3	30/45	Egzamin
Pozostałe przedmioty					
3.	Rachunkowość małych firm	4	3	15/15	Zaliczenie
4.	Podstawy rachunku kosztów	4	4	15/15	Egzamin
5.	Rachunkowość bankowa	3	4	15/15	Zaliczenie
5.	Rachunkowość sektora finansów publicznych	3	4	15/15	Zaliczenie
6.	Międzynarodowe regulacje rachunkowości	3	6	15/15	Zaliczenie
Razem				135/180	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Instytutu Rachunkowości.

Na drugim stopniu studiów na kierunku Finanse i Rachunkowość są realizowane przedmioty przedstawione w tabeli 3.

Tabela. 3. Wykaz przedmiotów z zakresu rachunkowości drugiego stopnia studiów stacjonarnych na kierunku Finanse i Rachunkowość

Lp.	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Semestr	Liczba godzin Wykłady/ćwiczenia	Forma zaliczenia
Przedmioty podstawowe (A)					
1.	Rachunkowość zarządcza	6	2	15/15	Egzamin
Przedmioty kierunkowe (B)					
2.	Nowoczesne odmiany rachunku kosztów	6	1	30/30	Egzamin
3.	Standardy sprawozdawczości finansowej	6	3	15/15	Egzamin
Pozostałe przedmioty					
4.	Rachunkowość podatkowa	4	2	15/15	Egzamin
5.	Polityka bilansowa	4	2	15/15	Zaliczenie
6.	Wykorzystanie sprawozdań finansowych	5	4	15/15	Zaliczenie
7.	Zaawansowana rachunkowość finansowa	6	1	15/30	Egzamin
8.	Przedmioty do wyboru	0	2,3,4	90 (30/sem.)	Zaliczenie
Razem (bez przedmiotów do wyboru)				120/135	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Instytutu Rachunkowości.

Na kierunku Finanse i Rachunkowość Instytut Rachunkowości odpowiada za następujące specjalności:

1. Rachunkowość finansowa i auditing,
2. Rachunkowość w zarządzaniu,
3. Doradztwo finansowo-księgowe,
4. Rachunkowość i finanse samorządowe.

Specjalność "Rachunkowość finansowa i auditing" przygotowuje do pracy w służbach finansowo-księgowych oraz stwarza podstawy do zdobywania tytułu:

- biegłego rewidenta,
- audytora wewnętrznego.

W procesie nauczania szczególny nacisk kładzie się praktyczną aplikację przepisów polskiego prawa bilansowego oraz Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Specjalność "Rachunkowość w zarządzaniu" jest adresowana do osób pragnących zdobyć szeroką wiedzę ekonomiczną ze szczególnym uwzględnieniem rachunkowości i sprawozdawczości finansowej. Studentom, oprócz rachunkowości przedsiębiorstw, w programie studiów oferuje się również:

- rachunkowość bankową,
- rachunkowość instytucji ubezpieczeniowych,
- rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych,
- rachunkowość jednostek non-profit.

Na podkreślenie zasługuje kształcenie w zakresie:

- międzynarodowych regulacji rachunkowości,
- rachunkowości instrumentów finansowych.

Dzięki zdobytym umiejętnościom absolwenci specjalności “Rachunkowość w zarządzaniu” są przygotowani do podjęcia pracy w służbach finansowo-księgowych. Mogą również we własnym zakresie prowadzić działalność gospodarczą w formie biur rachunkowych i podatkowych świadczących usługi księgowe.

Specjalność “Doradztwo finansowo-księgowe” jest adresowana do osób zainteresowanych działalnością zawodową w zakresie doradztwa finansowo – księgowego. W szczególności przygotowuje do prowadzenia działalności gospodarczej, w zakresie finansów i rachunkowości (np. doradcy podatkowi, biura rachunkowe).

W procesie kształcenia na tej specjalności podkreśla się przede wszystkim znaczenie doradztwa podatkowego, kredytowego, inwestycyjnego, ubezpieczeniowego i księgowego. Dobór przedmiotów specjalizacyjnych ma na celu kompleksowe przygotowanie do świadczenia usług doradczych. Dobór treści programowych wynika z zapotrzebowania rynku na usługi doradcze z obszaru finansów i rachunkowości. Program kształcenia na specjalności obejmuje przedmioty wymienione w tabeli 4.

Tabela 4. Zestawienie przedmiotów specjalizacyjnych w ramach specjalności “Doradztwo finansowo – księgowe”

Lp.	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Semestr	Liczba godzin Wykłady/ćwiczenia	Forma zaliczenia
1.	Kontrola i audyt wewnętrzny	3	4	15/15	Zaliczenie
2.	Podstawy rewizji finansowej	2	5	15	Zaliczenie
3.	Rachunkowość instrumentów finansowych	2	6	15/15	Zaliczenie
4.	Doradztwo księgowe	2	5	15/15	Zaliczenie
Razem				60/45	

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Instytutu Rachunkowości.

Specjalność “Rachunkowość i finanse samorządowe” jest adresowana do osób zainteresowanych zdobyciem umiejętności podejmowania decyzji finansowych w jednostkach samorządu terytorialnego. Znajomość tych zagadnień jest przydatna specjalistom zajmującym się zawodowo finansami i rachunkowością w sektorze samorządowym.

W procesie kształcenia szczególny nacisk kładzie się na umiejętność stosowania nowoczesnych metod planowania budżetowego (ze szczególnym uwzględnieniem budżetowania zadaniowego), finanse przedsiębiorstw komunalnych oraz samorządowych usług społecznych. Istotą rolę odgrywa także zdobycie umiejętności analizy ofert instytucji finansowych kierowanych do podmiotów samorządowych. Ukończenie specjalności pozwala na uzyskanie kwalifikacji z dziedziny rachunkowości i sprawozdawczości, z wykorzystaniem technik menedżerskich w samorządowym sektorze publicznym.

Dobór treści programowych umożliwia uzyskanie kompleksowej wiedzy w zakresie funkcjonowania gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, użytecznej dla osób pełniących funkcje publiczne w sektorze samorządowym, jak również dla osób zajmujących się zawodowo finansami i rachunkowością w tym sektorze (np. skarbnicy, audytorzy wewnętrzni, specjaliści finansowo-księgowi). Program kształcenie obejmuje przedmioty specjalizacyjne ujęte w tabeli 5.

**Tabela 5. Zestawienie przedmiotów specjalizacyjnych w ramach specjalności
"Rachunkowość i finanse samorządowe"**

Lp.	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Semestr	Liczba godzin Wykłady/ćwiczenia	Forma zaliczenia
1.	Rachunkowość organizacji pozarządowych	3	4	15	Zaliczenie
2.	Kontrola i audyt wewnętrzny w jednostkach sektora finansów publicznych	1,5	5	15/15	Zaliczenie
3.	Sprawozdawczość jednostek sektora finansów publicznych	1,5	5	15	Zaliczenie
4.	Organizacja rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych	1,5	5	15	Zaliczenie
5.	Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami sektora finansów publicznych	3	6	15/15	Zaliczenie
Razem				75/30	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Instytutu Rachunkowości.

4. Podsumowanie

Ewolucja społeczna na globalną skalę i zmiana sposobu życia i pracy spowodowały, iż społeczeństwo musi ciągle podnosić poziom swojej wiedzy. Przyjmuje się założenie, że każdy człowiek będzie wielokrotnie zmieniał ścieżkę swojej kariery zawodowej i będzie zmuszony do ustawicznego kształcenia.

Jak wynika z zaprezentowanych programów studiów Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego dostosowuje się do wymogów:

- Unii Europejskiej,
- Konwencji Bolońskiej,
- rynkowych.

Kierunki i specjalności studiów ulegają ciągłym zmianom i modyfikacjom, tak aby zachęcić studentów do kształcenia na tym wydziale.